

Hier volgt het verhaal over Sint Joris en de draak zoals het in de *Legenda Aurea* staat, een boek met heiligenlevens dat op naam staat van de schrijver Jacobus de Voragine oftewel Jacob uit de plaats Varazze bij Genua die leefde van 1228 tot 1298.

HISTORIA DE SANCTO GEORGIO

Georgius tribunus genere Cappadocum pervenit quadam vice in provinciam Libyae in civitatem, quae dicitur Silena.

H	Georgius ... civitatem	
BI		quae ... Silena

Hier zie je een hoofdzin en een bijzin.

Het onderwerp van de hoofdzin is ‘Georgius’ dat de persoonsvorm ‘pervenit’ regeert. Dat is een werkwoord van ruimte/tijd waar ‘in provinciam’ en ‘in civitatem’ als voorzetselconstructies bij horen. Bij het onderwerp hoort ‘tribunus’ als bijstelling.

De bijzin wordt ingeleid door het betrekkelijke voor-naamwoord ‘quae (F1)’, ‘die’ dat ‘civitatem’ als antecedent heeft. Dit ‘quae’, ‘die’ waar de stad Silena mee bedoeld is, is het onderwerp en regeert de persoonsvorm ‘dicitur’. Dat is een passief gebruikt overgankelijk werkwoord dat fungeert als koppelwerkwoord waar ‘Silena’ als naamwoordelijk deel bij hoort.

historia, historiae F, geschiedenis

de prep.m.abl., over, van

sanctus adj., heilig

Georgius, Georgii M, Georgius; Romeinse voornaam; ons ‘Joris’
tribunus, tribuni M, tribuun, officier in het Romeinse leger
genus, generis N, afkomst; ‘(de) genere’ is een ablativus die betekent ‘van afkomst’

Cappadox, Cappadocis M, Cappadociër; bewoner van de streek Cappadocia die in het zuiden van wat nu Turkije heet, ligt
pervenio IV, perveni, perventum, aankomen, arriveren

Georgius tribunus genere Cappadocum pervenit quadam vice in provinciam Libyae in civitatem, quae dicitur Silena.

quadam vice adv., een keer, eens
provincia, provinciae F, provincie, deel van het Romeinse rijk
Libya, Libyae F, Libië; naam van een Romeinse provincie die grotendeels samenvalt met het huidige Libië
civitas, civitatis F, stad
dico III, dixi, dictum, zeggen; het passieve ‘dicor’ ‘ik word gezegd’ betekent ‘heet’ en is een koppelwerkwoord
Silena, Silenae F, Silena; naam van een stad in Libië

Iuxta eam civitatem erat stagnum instar maris, in quo draco pestifer latitabat, qui saepe populum contra se armatum in fugam converterat flatuque suo ad muros civitatis accedens omnes inficiebat.

H	Iuxta ... maris			
BI		in ... latitabat		
BII			qui ... converterat	flatuque ... inficiebat

In deze tekst zie je een hoofdzin, een bijzin I en twee bijzinnen II die door het koppelwoord ‘(flatu)-que’ gekoppeld zijn.

Het onderwerp van de hoofdzin is ‘stagnum’ dat de persoonsvorm ‘erat’ regeert. Dat is hier een werkwoord van ruimte/tijd waar ‘iuxta civitatem’ als voorzetselconstructie bij hoort.

Bijzin I wordt ingeleid door het betreffende voornaamwoord ‘in quo (N5)’, ‘waarin’ dat ‘stagnum’ als antecedent heeft. Het onderwerp is ‘draco’ dat de persoonsvorm ‘latitabat’ regeert. Dat is een werkwoord van ruimte/tijd waar ‘in quo’ waar in het meer mee bedoeld is als voorzetselconstructie bij hoort.

De eerste bijzin II wordt ingeleid door het betreffende voornaamwoord ‘qui (M1)’, ‘die’ dat ‘draco’ als antecedent heeft. Dit ‘qui’ waar de draak mee bedoeld is, is het onderwerp en regeert de persoonsvorm ‘converterat’. Dat is een overgankelijk

werkwoord en een werkwoord van ruimte/tijd waar ‘populum’ als lijdend voorwerp en ‘in fugam’ als voorzetselconstructie bij horen. Bij het lijdend voorwerp ‘populum’ hoort het p.p.p. ‘armatum’ als participium conjunctum bij hoort. Dat is een passief gebruikt werkwoord van ruimte/tijd waar ‘contra se’ waar tegen de draak mee bedoeld is als privé-voorzetselconstructie bij hoort.

De tweede bijzin II wordt ingeleid door het betreffende voornaamwoord ‘qui (M1)’, ‘die’ dat je erbij moet denken en dat ‘draco’ als antecedent heeft. Dit ‘qui’ waar de draak mee bedoeld is, is het onderwerp en regeert de persoonsvorm ‘inficiebat’. Dat is een overgankelijk werkwoord waar het zelfstandig gebruikte ‘omnes (M9)’ als lijdend voorwerp bij hoort. Bij het onderwerp hoort ‘accedens’ als participium conjunctum. Dat is een werkwoord van ruimte/tijd waar ‘ad muros’ als privé-voorzetselconstructie bij hoort.

iuxta prep.m.acc., naast
is, ea, id adj., deze; ‘eam’ is F4 en hoort bij ‘civitatem’
sum, zijn, zich bevinden; ‘erat’ is 3e pers. ev. imperf. ‘was’; zie voor het onregelmatige werkwoord ‘sum’, ‘zijn’ het *Vormenboekje* pag. 135 -137

stagnum, stagni N, meer
instar prep.m.gen., met het formaat van
mar, maris N, zee; zie *Vormenboekje* pag. 12; ‘maris’ is N2 vanwege het voorzetsel ‘instar’
qui, quae, quod, betreffende voornaamwoord, die, dat; zie *Vormenboekje* pag. 169; in quo, waarin
draco, draconis M, draak
pestifer, pestiferi adj., ziekteverspreidend
latito I, zich schuilhouden, wonen
qui, quae, quod, betreffende voornaamwoord, die, dat; zie *Vormenboekje* pag. 169; de vorm ‘qui’ is hier M1
saepe adv., vaak, dikwijls
populus, populi M, volk; bedoeld zijn hier de inwoners van de stad Silena

Iuxta eam civitatem erat stagnum instar maris, in quo draco pestifer latitabat, qui saepe populum contra se armatum in fugam converterat flatuque suo ad muros civitatis accedens omnes inficiebat.

contra prep.m.acc., tegen

se, sibi, reflexief voornaamwoord, zich; zie *Vormenboekje* pag. 163;

'se' is hier M4 vanwege het voorzetsel 'contra'

armo I, voor de strijd uitrusten; 'armatus' is p.p.p.

fuga, fugae F, vlucht

converto III, converti, conversum, drijven

flatus, flatus (IV) M, geblaas, adem; 'flatus' is een woord van de zogenaamde vierde declinatie die eigen uitgangen heeft; zie *Vormenboekje* pag. 15-16; 'flatu' is M5 en betekent 'door' of 'met' zijn adem

suus adj., zijn; 'suo (M5)' hoort bij 'flatu (M5)'

murus, muri M, muur

accedo III, accessi, accessum, gaan naar; 'accedens' is het tegenwoordig deelwoord in de functie M1 en hoort bij het onderwerp de draak

omnis adj., in het enkelvoud 'elk' of 'heel'; in het meervoud 'alle'; 'omnes (M9)' is zelfstandig gebruikt en betekent 'allen' of 'alle mensen'

inficio III, infeci, infectum, ziek maken, infecteren